

DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT

Trollheimen Søndre Beitelag

7342 LØNSET

Deres ref

Vår ref

Dato

20/581-12

24. august 2020

Avgjørelse av klage på avslag på søknad om skadefelling av jerv i Trollheimen i region 6 våren 2020

Klima- og miljødepartementet viser til klage 21. juni 2020 fra Trollheimen Søndre Beitelag. Det klages på Miljødirektoratets fellesvedtak av 11. juni 2020 om avslag på søknad om skadefelling av jerv i region 6.

Klima- og miljødepartementet opprettholder Miljødirektoratets vedtak av 11. juni 2020 om avslag på søknad om skadefelling av jerv i Trollheimen våren 2020. Departementet har i denne saken lagt vekt at det var påvist tap av ett lam skadet av jerv innenfor beiteområdet til Trollheimen Søndre beitelag i 2019, at Statens naturoppsyn har gjennomført hiuttak i tilgrensende områder vinteren 2020, og at det ikke forelå noen akutt skadesituasjon våren 2020. Departementet finner på denne bakgrunn at skadevilkåret i naturmangfoldloven ikke er oppfylt i dette tilfellet. Dersom det skulle oppstå skadesituasjoner i området i løpet av beitesesongen, vil dette kunne håndteres av fylkesmannen innenfor den kvote som er satt for betinget skadefelling av jerv i rovviltregionen.

Klagen er dermed ikke tatt til følge.

Saksgang

Trollheimen Søndre Beitelag søkte 17. mai 2020 om skadefelling (ekstraordinært uttak) av jerv i Trollheimen, Oppdal kommune.

Miljødirektoratet avslo 11. juni 2020 søknader om skadefelling av jerv i deler av region 6 våren 2020, blant annet søknad om uttak av i Oppdal kommune.

Trollheimen Søndre Beitelag påklaget 21. juni 2020 Miljødirektoratets vedtak om avslag.

Postadresse
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo
postmottak@kld.dep.no

Kontoradresse
Kongens gate 20
www.kld.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 882

Avdeling

Saksbehandler
Harald Askilsrud
22 24 60 38

Miljødirektoratet fant ikke grunn til å endre sitt vedtak, og oversendte 10. juli 2020 klagen til endelig avgjørelse i Klima- og miljødepartementet.

Klagers anførsler

Trollheimen Søndre Beitelag, heretter omtalt som klager, anfører at tre år for kort tidsrom for å kunne bruke den *aritmetiske middelveiden* på antall ynglinger som styringstall for å vurdere avskytning, og videre at aktiv forvaltning av jerv krever raske tiltak i bestandsreguleringen.

Klager peker på at jervebestanden i 2019 lå godt over bestandsmålet. Det vises videre til at beitenæringa trenger forutsigbarhet i driften sin, og at Miljødirektoratet sin manglende forståelse for intensjonen i forlik, lovtekst og forskrift fører til en stor uforutsigbarhet i beitenæringa.

Klager viser også til "Grunnlag for skadefelling av jerv i Norge året 2020" fra Miljødirektoratet, der det heter at uttak av dyr skal være et prioritert virkemiddel, uavhengig om bestandsmålet er nådd eller ikke. Det vises videre til at det søkes om uttak av jerv i et område som er beiteprioritert, og hvor det er gjort flere observasjoner av jerv. Klager mener å ha stor grunn for å anta at observert jerv har en skadet fot.

Miljødirektoratets vurdering

I sitt avslag på søknad 11. juni 2020 om skadefelling av jerv, skriver Miljødirektoratet blant annet:

"Miljødirektoratet har vurdert innspill, anmodninger og søknader om uttak sett i sammenheng med fortløpende informasjon og kunnskap om bestand av jerv som er samlet inn gjennom overvåkingsperioden for jerv. Våre vurderinger er gjort med bakgrunn i forvaltningsområdet for jerv, beiteprioriterte områder, kunnskap om skadehistorikk, skadepotensiale, anbefalinger fra rovviltnemnda, kunnskap om bestanden, samt vær og andre begrensninger for iverksetting av uttak.

Skadehistorikk og skadepotensiale for sau og tamrein er gitt avgjørende vekt i vurderingen av søknadene som i dette tilfellet har fått avslag. Den geografisk differensierte forvaltningen av jerv nedfelt i forvaltningsplanen for region 6, bestandssituasjonen for jerv, og nemnda sin prioritering av aktuelle områder for uttak er andre moment som direktoratet har vektlagt i vår vurdering.

Direktoratet har forståelse for at søkerne er bekymret for faren for tap av sau og tamrein til jerv i kommende beitesesong. Vi vurderer imidlertid at skadepotensialet og hensynet til bestandssituasjonen for regionen som helhet ikke tilsier at det er grunnlag for å iverksette fellingsforsøk."

I sitt oversendelsesbrev til Klima- og miljødepartementet 10. juli 2020 skriver Miljødirektoratet videre blant annet:

"Terskelen for skadefelling skal ligge lavere i beiteprioriterte områder enn i forvaltningsområder for rovdyr. Det er likevel ikke slik at det ikke skal forekomme jerv utenfor forvaltningsområdene. Skadefelling forutsetter at det er skade av den aktuelle arten i området, eller tilstrekkelig potensiale for skade over et visst omfang. Innenfor Trollheimen søndre beitelag ble det påvist tap av 1 lam i 2019.

I vinter besluttet Miljødirektoratet uttak av i alt 3 ynglinger av jerv i tilgrensende områder i Trollheimen, i Surnadal kommune. Alle valper i de tre kullene ble avlivet av Statens naturoppsyn.

Miljødirektoratet mottar gjennom vinteren flere henvendelser/søknader om uttak av jerv. Dette er en periode av året vi gjør fortløpende vurderinger av behov og muligheter for iverksetting av uttak av jerv i hele landet. I all hovedsak gjør direktoratet beslutninger etter eget vedtak, men søknader og anmodninger om uttak kan bidra med informasjon som legges til grunn for våre vurderinger. Når vi får søknader om uttak vurderer vi disse fortløpende gjennom vinteren basert på vurderinger knyttet til skadehistorikk og skadepotensialet, og den løpende informasjon om rovvilt som mottas gjennom overvåkingsarbeidet som pågår.

Disse blir besvart gjennom vedtak om uttak eller gjennom et avslag etter at forsøk på uttak ikke lenger vurderes som aktuelt. I begynnelsen av juni vil det være flere søknader som ikke har fått et endelig svar. Vi har valgt å avslå disse samlet regionvis med mindre det foreligger spesielle argumenter for tilsier enkeltvis behandling."

Klima- og miljødepartementets vurdering

Saken er behandlet etter lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold ([naturmangfoldloven](#)) §§ 18 første ledd bokstav b og 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt ([rovviltsforskriften](#)) § 13, jf. §§ 1, og 3. Departementet har, i henhold til naturmangfoldloven § 7, lagt prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 10 og § 12 til grunn som en integrert del av avgjørelsen. Også forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5 er trukket inn i skjønnsvurderingen.

På rovviltfeltet må forvaltningsmålet etter naturmangfoldloven § 5 ses i sammenheng med de vedtatte bestandsmålene som Stortinget har fastsatt for de fire store rovdyrartene, og skal forstås slik at det ikke er til hinder for en geografisk differensiert rovviltforvaltning, jf. [Ot.prp. nr. 52 \(2008-2009\)](#) s. 376. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning er konkretisert i rovviltsforskriften §§ 3 og 4 og de regionale forvaltningsplanene for rovvilt. De nasjonale bestandsmålene er videre fordelt på de åtte forvaltningsregionene for rovvilt, jf. rovviltsforskriften § 4. I region 6 (Trøndelag og Møre og Romsdal) er det et mål om ti årlige ungekull av jerv.

Departementet anser at kunnskapsgrunnlaget i hovedsak er basert på eksisterende og tilgjengelig kunnskap, og at kravet i naturmangfoldloven § 8 dermed er oppfylt. I denne saken foreligger det etter departementets syn tilstrekkelig kunnskap og føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 får mindre betydning. Når det gjelder effekten av påvirkninger, jf.

naturmangfoldloven § 10, foreligger det statusrapporter og annen vitenskapelig kunnskap som medfører at vi har betydelig kunnskap om den samlede belastningen artene utsettes for.

Departementet viser også til naturmangfoldloven § 14 første og annet ledd om avveining mot andre viktige samfunnsinteresser. Hensynet om å unngå eller begrense skade på husdyr og tamrein er tillagt vekt i saken.

Departementet skal i denne saken ta stilling til om man skal tillate uttak av vilt for å avverge skade på husdyr, jf. naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b:

"Kongen kan ved forskrift eller ved enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse-innlandsfisk (...)

b) for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk vann eller annen eiendom, (...)."

Selv om det er en lav terskel for uttak i beiteprioritert område, skal det etter Klima- og miljødepartementets vurdering normalt være en akutt skadesituasjon, en betydelig skadehistorikk fra foregående beitesesong eller et potensiale for fremtidig skade av et visst omfang for å tillate skadefelling.

Naturmangfoldloven krever etter departementets vurdering at skadepotensialet er av et visst omfang og alvorlighetsgrad for at felling skal kunne tillates, jf. også uttalelse fra Justisdepartementets lovavdeling 15. desember 2016 der de skriver "...må det etter vår mening legges til grunn at loven oppstiller et visst minstekrav til skadens alvorlighetsgrad og omfang, før uttak kan skje".¹ Bestemmelsen er utformet med sikte på å gjennomføre [Bernkonvensjonen](#) artikkel 9 nr. 1, jf. naturmangfoldlovens forarbeider (Ot.prp. nr.52 (2008-2009)). Bestemmelsen må derfor tolkes på bakgrunn av konvensjonsbestemmelsens innhold. Også det generelle prinsippet om at norsk rett forutsettes å være i samsvar med Norges folkerettslige forpliktelser, tilsier en slik fortolkning. Artikkel 9 nr. 1 åpner for felling av vilt for å avverge "alvorlig skade" på blant annet husdyr og tamrein, så fremt visse vilkår er tilfredsstillt. Ordet "alvorlig" innebærer krav til et visst omfang og en viss alvorlighetsgrad. Også konvensjonens verneformål trekker i retning av at det må være tale om fare for kvalifisert skade.

Det var, som Miljødirektoratet viser til i sitt oversendelsesbrev 10. juli 2020, påvist tap at ett lam skadet av jerv innenfor Trollheimen Søndre beitelag i 2019. Dette tilsier en relativt begrenset skadehistorikk. Videre skriver Miljødirektoratet at de i vinter besluttet uttak av tre ynglinger av jerv i tilgrensende områder i Trollheimen, i Surnadal kommune, der alle valper i de tre kullene ble avlivet av Statens naturoppsyn. På bakgrunn av lite tap i 2019 og gjennomførte ekstraordinære uttak av jerv vinteren 2020, mener departementet at det ikke forelå noen akutt skadesituasjon i beiteområdet til Trollheimen Søndre Beitelag våren 2020.

Departementet finner på bakgrunn av ovennevnte at skadevilkåret i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b ikke er oppfylt i dette tilfellet. Dersom det skulle oppstå skadesituasjoner i området i løpet av beitesesongen, vil dette kunne håndteres av

---

¹ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/-18---lisensfelling-av-ulv/id2526171/>

fylkesmannen innenfor den kvote som er satt for betinget skadefelling av jerv i rovviltregionen.

Da vilkåret om skade ikke er oppfylt, har ikke departementet vurdert nærmere vilkårene om at felling ikke skal true bestandens overlevelse og om det foreligger andre tilfredsstillende løsninger enn felling, jf. naturmangfoldloven § 18 annet ledd.

Departementets konklusjon

Klima- og miljødepartementet opprettholder Miljødirektoratets vedtak av 11. juni 2020 om avslag på søknad om skadefelling av jerv i Trollheimen våren 2020. Departementet har i denne saken lagt vekt at det var påvist tap av ett lam skadet av jerv innenfor beiteområdet til Trollheimen Søndre beitelag i 2019, at Statens naturoppsyn har gjennomført hiuttak i tilgrensende områder vinteren 2020, og at det ikke forelå noen akutt skadesituasjon våren 2020. Departementet finner på denne bakgrunn at skadevilkåret i naturmangfoldloven ikke er oppfylt i dette tilfellet. Dersom det skulle oppstå skadesituasjoner i området i løpet av beitesesongen, vil dette kunne håndteres av fylkesmannen innenfor den kvote som er satt for betinget skadefelling av jerv i rovviltregionen.

Klagen er dermed ikke tatt til følge.

Med hilsen

Torbjørn Lange (e.f.)
avdelingsdirektør

Harald Askilsrud
Seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Miljødirektoratet